



Financiële positie



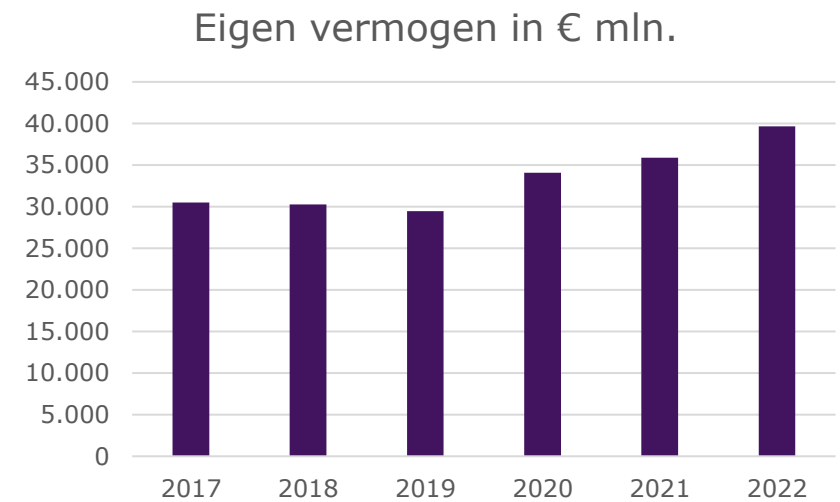
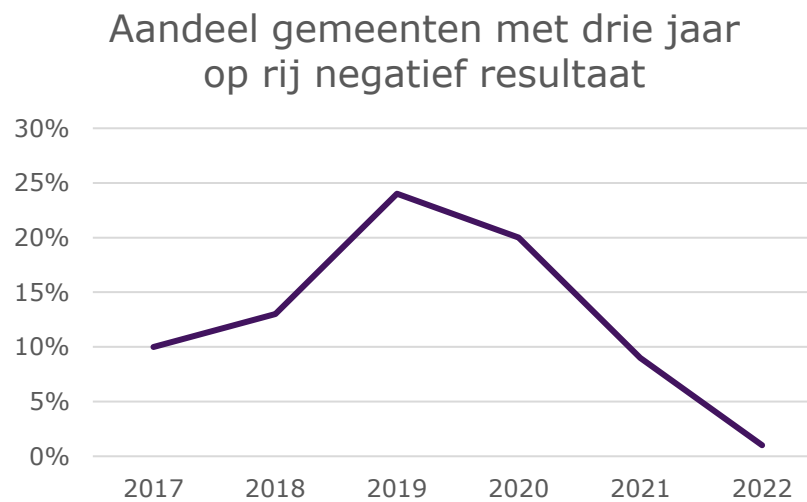
Financiële positie gemeenten

- › In gesprekken met gemeenten horen we zorgen en onzekerheid over 2026 en verder
- › Tegelijk is de financiële positie de afgelopen jaren sterk verbeterd



De financiële positie van gemeenten is sterk verbeterd

- › Na tekorten door Jeugd volgden hoge overschotten
- › Solvabiliteit nam toe van 33% in 2019 naar 40% in 2022





Waardoor komen de overschotten?

- > Hoge accressen
- > Vóór de nieuwe financieringssystematiek: onduidelijkheid over gemeentefondsuitkering na 2026
- > Veel (tijdelijke) taken erbij (corona, opvang ontheemden Oekraïners, energietoelage)
 - Ook middelen laat in het jaar verstrekt
- > Uitvoeringskracht die niet in dezelfde pas lijkt meegelopen als de taken.
 - Provinciale toezichthouders: gemeenten hebben moeite om invulling te geven aan hun reguliere activiteiten vanwege een gebrek aan voldoende personeel
 - Begrotingsenquête: 47% van de gemeenten heeft meer dan 5% van de bezetting niet ingevuld



Financiële-verhoudingswet en de budgettaire bijlage bij het Hoofdlijnenakkoord



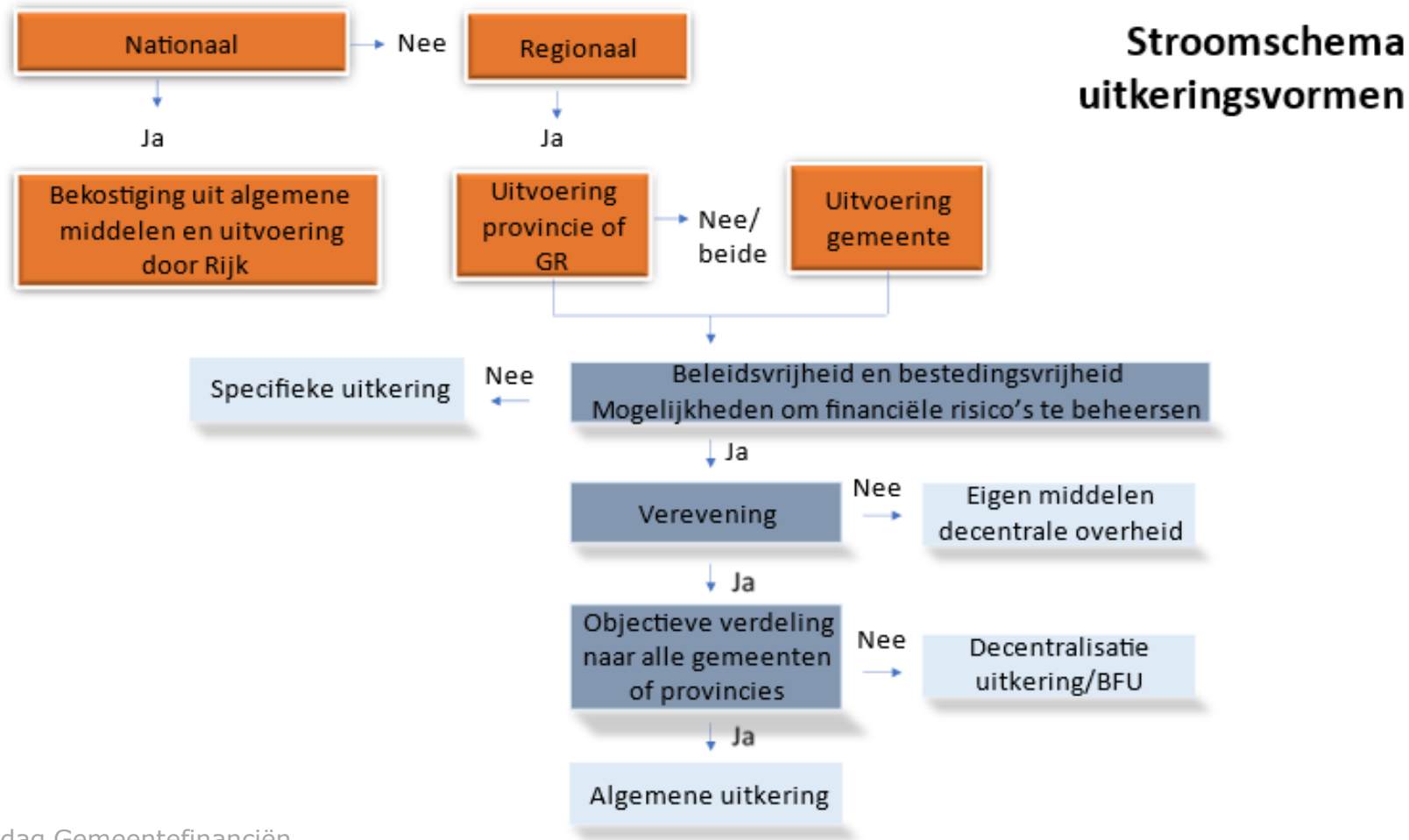
Stelsel van inkomsten vanuit het Rijk naar provincies en gemeenten

- In de kern drie duidelijk te onderscheiden en aan elkaar complementaire uitkeringstypen: algemene uitkering (**AU**), decentralisatie-uitkering (**DU**) en specifieke uitkering (**SPUK**).

<u>Uitkeringstype</u>	<u>Type rijkssturing</u>
Algemene uitkering	Geen
Decentralisatie-uitkering	Alleen beleidsmatig
Specifieke uitkering	Beleidsmatig en financieel



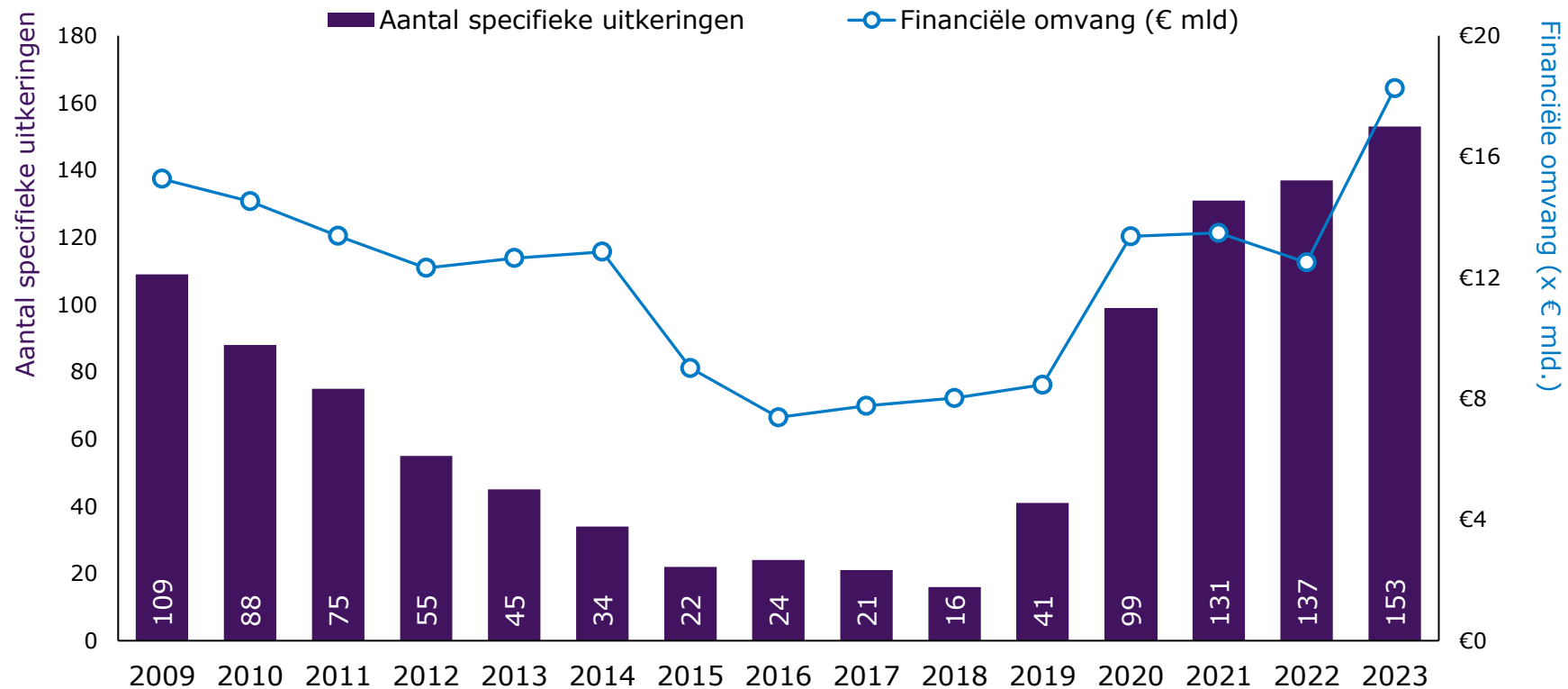
Voorkeursvolgorde uitkeringsvormen





Ontwikkeling specifieke uitkeringen

Tijdreeks aantal en financiële omvang specifieke uitkeringen
vanaf 2009





Herziening Financiële-verhoudingswet (Fvw)

VERTREKPUNTEN HERZIENING

Het uitkeringsstelsel moet de interbestuurlijke samenwerking niet belemmeren, maar ondersteunen.

Daarnaast moet de bekostiging plaatsvinden tegen zo laag mogelijk administratieve kosten.

LANGS TWEE SPOREN

1. De decentralisatie-uitkering wordt aangepast aan de eisen van de tijd en omgevormd tot de 'bijzondere fondsuitkering' (BFU). De BFU moet weer een volwaardig alternatief vormen voor de specifieke uitkering.
2. De specifieke uitkering moet een minder belastende uitkeringsvorm worden, voor zowel medeoverheden als het Rijk.



Budgettaire bijlage Hoofdpijnenakkoord

*'Overheveling specifieke uitkeringen naar het Gemeentefonds. Het aantal specifieke uitkeringen is sinds 2018 fors gestegen. Gemeenten en provincies geven aan dat specifieke uitkeringen **hen beperkt in autonomie**. Dit vanwege de strikte en gedetailleerde eisen die vanuit het Rijk worden gesteld aan de besteding van de gelden uit een specifieke uitkering. Daarnaast kennen deze uitkeringen **zware administratieve- en controlelasten**. Met deze maatregel worden **specifieke uitkeringen overgeheveld naar het Gemeente- of Provinciefonds met een budgetkorting van 10 procent**. De BUIG blijft hierbij buiten beschouwing.'*



Uitwerkingsvraagstukken

Voor de duiding van de overheveling van de specifieke uitkering naar het gemeente- en provinciefonds, is de **visie aan te treden bewindslieden** van belang.

Concreet zijn er de volgende vraagstukken die daar besproken moeten worden:

1. Hoe wordt de korting van € 638 mln. verrekend?
2. Hoe krijgt de omzetting vorm en in welk tempo?
3. Hoe verhouden bestaande en nog te maken interbestuurlijke afspraken zich tot de wens om nog uitsluitend vrij besteedbare middelen ter beschikking te stellen?
4. Welke ruimte is er dan nog voor het eventueel behouden van specifieke uitkeringen of het instellen van nieuwe specifieke uitkeringen?
5. Hoe verder met de herziening van de Fvw?